

گفت و گوی صمیمی با «مریم اردبیلی» مشاور امور بانوان شهردار تهران و کارشناس مسائل خانواده

# گام دوم انقلاب بدون بانوان محقق نمی شود

● **فاطمه شعبانی** | دکتر «مریم اردبیلی» پزشک و کارشناس مسائل زنان و خانواده متولد سال ۱۳۵۳، متأهل و مادر ۵ فرزند است. در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران درس خوانده و علاوه بر طبابت، دکترای رشته آینده پژوهی نیز دارد و به زبان انگلیسی کاملاً مسلط است و با زبان عربی نیز آشنایی دارد. دکتر «مریم اردبیلی» نمونه موفق یک بانوی فعال اجتماعی است که تاکنون سمت‌های دولتی و غیردولتی بسیاری داشته و نشان داده زنان می‌توانند هم در خانه و هم در اجتماع حضور موفقی داشته باشند. با او که اکنون مشاور امور بانوان شهردار تهران است گفت و گو صمیمانه ای داشتیم که در ادامه می‌خوانید.



## تعدد نقش‌ها

تصور بسیاری از دختران و بانوان جوان این است که با ازدواج و فرزندآوری از تحصیل و اشتغال بازمی‌مانند و در نهایت مجبور به انتخاب یکی از این نقش‌ها هستند. به گفته دکتر «مریم اردبیلی» تکثیر نقش‌ها برای مردان هم وجود دارد، اما برای آنان این قدر عمیق نمی‌شود؛ برای مثال آن قدر که زن به لحاظ فیزیکی، وقت‌گذاری، تولد و بزرگ کردن بچه درگیر تجربه مادری می‌شود، مردان درگیر نمی‌شوند و می‌توانند وظیفه‌شان را تفکیک کنند. تعدد نقش‌ها امکان بی‌بدیل مادری، همسری، خواهری و دختری را برای زنان فراهم می‌کند. دکتر اردبیلی در ادامه می‌گوید: «ما می‌توانیم به تعدد نقش‌های زنانه نگاه متفاوتی داشته باشیم، یکی نگاه منفی و سلبی است که تعدد نقش‌ها را تهدیدی برای زنان بدانیم که برای آن راه‌حل داریم، اول اینکه نگاه خیلی سنتی و متحجرانه که عقیده دارد زنان برای اینکه بتوانند نقش‌شان را در خانه و خانواده به خوبی ایفا کنند، باید عاری از نقش‌های اجتماعی، پیشرفت‌های تحصیلی و کنش‌های اجتماعی باشند. یک نوع نگاه دیگر فرمولی است که از سوی فمینیست‌ها و از جهان غرب مدرن ارائه می‌شود و در این نگاه نقش‌های کم‌اهمیت را حذف می‌کنند. در نگاه مدرن چون نقش مادری و همسری کم‌اهمیت است، آن را حذف یا کم‌رنگ می‌کنیم تا زن بتواند به آن شأن اجتماعی و اقتصادی خود برسد. اتفاقاً هر دو این نگاه‌ها آسیب‌های زیادی به زنان زده است.»

یک الگوی واحد برای زنان نداریم و نمی‌خواهیم داشته باشیم، بلکه می‌خواهیم رنگین‌کمانی از ترکیب نقش‌ها از زنان بینیم تا هر دختر جوان بتواند خودش را در یکی از این رنگ‌ها پیدا کند. دوست نداریم ارزش‌گذاری کنیم که حتماً این تعداد فرزند و این مقدار تحصیلات تأثیرگذاری اجتماعی را داشته باشد، بلکه باید اجازه دهیم زنان متناسب با محیط پیرامونی، استعداد و امکانات خود مدل‌های خودشان را ایجاد کنند. زنی که تنها شبیه دیگران زندگی کند، نه تنها زندگی‌اش صدمه می‌بیند، بلکه حیاتش دچار مشکل می‌شود. آن زن دیگر زنده نیست؛ چون زن به خلاقیت زنده است. زن مظهر خلاقیت خداست. باید محیط پیرامون، همسران و مردان به زنان و دختران اعتماد کنند تا این مدل‌ها خلق شود؛ مثلاً مادری که چون مادر است، نقش معلمی‌اش را بهتر انجام می‌دهد یا زنی که کار خیریه را انجام می‌دهد و با ذوق و شوق بسیاری به زندگی‌اش برمی‌گردد و آن برق

هم راضی‌کننده نبوده و نیست و زنان نمی‌توانستند به اوج شکوفایی‌شان برسند. در این نگاه با مادران زیادی روبه‌رو هستیم که نه در محیط کاری و تحصیلی به جایی رسیدند و نه احساس می‌کنند مادر در چه جایی هستند؛ انگار در هر کاری، متوسط ظاهر می‌شوند.»

## زن مظهر خلاقیت خداست

اگر به داستان مدل «زنانه زندگی» که خدا خلق کرده و تعدد نقش‌هایی که زن‌ها می‌توانند ایفا کنند، به چشم یک فرصت نگاه کنیم که می‌تواند هم‌افزا باشد، داستان ما عوض می‌شود. دکتر اردبیلی می‌افزاید: «با این نگاه روایت ما از زیست زنانه مصیبت‌بار دشوار، به یک فرصت هم‌افزا تبدیل می‌شود و آن موقع است که مادری تک‌تک ابعاد زندگی‌اش را آگاهانه و با بصیرت خلق می‌کند. خانم‌هایی بودند که با بصیرت رفتند و این مدل زنانه زندگی را خلاق کردند. تا آکیدی می‌کنم ما

## زن متوسط، راضی به حداقل‌ها

از دیدگاه مشاور امور بانوان شهردار تهران، نگاه سومی هم وجود دارد که بیان می‌کند ما به همه این حیطه‌ها نیاز داریم و به حداقل آن راضی هستیم. اردبیلی می‌گوید: «برای مثال خانم تلاش می‌کند تحصیلات عالی‌ه داشته باشد و در عین حال ازدواج هم می‌کند، شغلی هم دارد و یکی دو بچه هم می‌آورد. همه این‌ها حداقل است؛ فرزند حداقلی، ازدواج دیر هنگام و تحصیل و اشتغال همگی سطحی نازل و متوسط از هر چیزی این